

16.2.2023

UUDISTUVA JA OSAAVA SUOMI 2021–2027 EU:N ALUE- JA RAKENNEPOLITIIKAN OHJELMAN MYÖNTÄMISVALTUUKSIEN JAKO SEKÄ INTERREG-OHJELMIEN 2021–2027 MYÖNTÄMISVALTUUKSIEN JAKO VUONNA 2023

Päätöksellä esitetään jaettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU-ohjelman mukaisia myöntämismääränsä 649 100 000 milj. euroa ELY-keskuksille ja maakunnan liitoille sekä Interreg-ohjelmien 2021–2027 mukaista myöntämismäärää 9 000 000 euroa.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa toteutetaan koko Suomessa, pl. Ahvenanmaa, jolla on oma ohjelma.

Valtioneuvosto hyväksyi 21.10.2021 Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman ja 27.10.2021 kumppanuussopimuksen. Euroopan komissio hyväksyi Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 toukokuussa 2022. Ohjelman toteutus aloitettiin keväällä 2022. Hankkeiden tukikelpoisuus katsotaan alkavaksi aikaisintaan silloin, kun hakemus on jätetty tietojärjestelmään.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmalla tuetaan hallitusohjelman tavoitteita ja EU:n strategioita. Ohjelma tukee elinkeino-, energia-, ilmasto-, innovaatio-, koulutus- ja työllisyyspolitiikkaa sekä syrjäytymisen ja köyhyyden vastaista työtä lisäämällä toimenpiteisiin volyymin, ja tuottamalla uusia toimintamalleja, menetelmiä ja verkostoja politiikan kehittämiseksi.

Ohjelmasta rahoitetaan tutkimus- ja kehittämistoimintaa, pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä, energiatehokkuutta, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja kiertotaloutta. Ohjelmasta rahoitettavat hankkeet tukevat myös mm. ihmisiä pääsemään töihin, päivittämään osaamistaan kouluttautumalla sekä pääsemään ylipäätään mukaan yhteiskuntaan. Ohjelman eri toimenpiteiden toteutumista ja tuloksellisuutta seurataan useiden tuotos- ja tulosindikaattoreiden avulla. Maakunnat asettavat tavoitteet niin kutsutuille avainindikaattoreille, joita on viisi. Tämän lisäksi maakunnat voivat asettaa tavoitteita myös muille, itse valitsemilleen indikaattoreille.

Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmassa on seitsemän toimintalinjaa, joista seitsemäs, turpeen energiakäytön puolittamisesta aiheutuvien sosioekonomisten haittavaikutusten lievittämiseen keskittyvän Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) erityistavoitteen toimintalinja, lisättiin ohjelmaan ohjelmanmuutoksella syksyllä 2022.

Toimintalinjat 1–3 ovat EAKR-osarahoitteisia, toimintalinjat 4–6 ESR+-osarahoitteisia ja toimintalinja 7 JTF-osarahoitteinen. Toimintalinjat ja niillä toteutettavat erityistavoitteet (ET) ovat:

1. *Innovatiivinen Suomi Pk-yritysten kilpailukyky (EAKR)*
 - i. ET 1.i. Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
 - ii. ET 1.ii. Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi
 - iii. ET 1.iii. Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen
2. *Hiilineutraali Suomi (EAKR)*
 - i. ET 2.i. Energiatohokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
 - ii. ET 2.iv. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen
 - iii. ET 2.vi. Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen
3. *Saavutettavampi Suomi (EAKR)*
 - i. ET 3.ii. Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen (Itä- ja Pohjois-Suomessa)
4. *Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR+)*
 - i. ET 4.a. Polkuja töihin
 - ii. ET 4.g. Uutta osaamista työelämään
 - iii. ET 4.h. Yhdenvertaiseen osallisuuteen
5. *Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR)*
 - i. ET 5.h. Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen
6. *Aineellista puutetta torjuva Suomi (ESR)*
 - i. ET 6.m. Eväitä elämään
7. *Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi (JTF)*
 - i. ET Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman rahoituskehykset

Ohjelma-asiakirja määrittelee ohjelmakauden vuosittaiset kehykset ja jokaisen toimintalinjan rahoituskehykset ohjelmakaudella yhteensä. Kansallisesti Uudistuva ja osaava

Suomi -ohjelman rahoitus on jaettu edelleen alueellisiin osuuksiin, valtakunnallisiin teemoihin ja kestävään kaupunkikehittämiseen.

Ohjelman EAKR-rahoituksesta 35 prosenttia kohdistuu ilmastotoimiin ja 8 prosenttia kestäväan kaupunkikehittämisen toimiin, joka Suomessa toteutuu 16 kaupungin tai kaupunkiseudun kanssa solmituilla innovaatioekosysteemisopimuksilla.

Manner-Suomi jakaantuu ohjelmakaudella 2021–2027 kehittyneisiin alueisiin (Helsinki-Uusimaa) ja siirtymäalueisiin (muu Manner-Suomi). Lisäksi Itä- ja Pohjois-Suomella on erityisasema pohjoisten harvaanastuttujen alueiden rahoituksen osalta. Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelma on valtakunnallinen ohjelma, joka sisältää sekä Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimenpiteet.

Ohjelman EAKR:n, ESR+:n ja JTF:n muodostama EU:n kokonaisrahoitus on noin 1,935 miljardia euroa. Kaikkiaan julkista rahoitusta on käytössä noin 3,159 miljardia euroa.

Taluspoliittisen ministerivaliokunnan 22.3.2021 päätöksen mukaan EU:n rahoitusosuus on kehittyneillä alueilla (Helsinki-Uusimaa) 40 % ja siirtymäalueilla (muu Suomi ml. pohjoisen harvan asutuksen alue) 60 %. Kansallinen vastinrahoitus (valtio + kunnat) on lisäksi kehittyneillä alueilla (Helsinki-Uusimaa) 60 % ja siirtymäalueilla (muu Suomi ml. pohjoisen harvan asutuksen alue) 40 %. Poikkeuksena em. pääsäännöstä ESR:n toimintalinjalla 5 EU:n rahoitusosuus on 95 % ja toimintalinjalla 6 90 % koko maassa. JTF-rahoitus kohdistuu kokonaisuudessaan EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelman alueelliseen osioon sekä siirtymäalueluokkaan, jossa EU-osarahoitus-suhde on 70 % julkisesta rahoituksesta.

Taluspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 22.3.2021 EAKR ja ESR+ -rahastojen välisen suhteen ohjelmassa sekä kansallisen vastinrahoituksen suhteelliset osuudet. Rahastojen välinen suhde muodostuu EAKR:n osuudesta, joka on 59,5 prosenttia ja ESR+:n 40,5 prosentin osuudesta. Valtion osuus vastinrahoituksesta on 75 % ja loppuosa noin 25 % vastinrahoituksesta on pääasiassa kuntien rahoitusta. Myös JTF:ssä noudatetaan tätä osarahoitussuhdetta. Taluspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 30.9.2021 päätöksellään JTF-rahoitusosuuksista. Samassa yhteydessä taluspoliittinen ministerivaliokunta linjasi, että InvestEU-toimenpiteisiin kohdennetaan 2 % eli 31 571 000 EAKR:n kokonaisrahoituksesta.

Rahoitukseen sisältyy myös ns. joustomäärä (jonka suuruus on noin 13 %), joka jaetaan v. 2024 toteutettavan ohjelman tavoitteiden toteutumista koskevan arvioinnin perusteella. Yleisasetuksen 18 artiklan mukainen joustomäärä kohdistetaan ohjelman käyttöön kattavan väliarvioinnin perusteella, ja mahdollisesti tehtävien ohjelmanmuutosten mukaisesti.

Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman EAKR:n, ESR+:n ja JTF:n koko ohjelmakauden 2021–2027 indikatiivinen EU-rahoitus ja kansallinen rahoitus (valtio + kunta + muu julkinen) tavoitteittain ja alueluokittain on seuraava:

TL	Rahasto	Alueluokka	EU-rahoitus	Kansallinen rahoitus
1	EAKR	Kehittyneemmät	35,956	53,934
		Siirtymä	328,289	218,859
		Harva asutus	173,545	115,697
2	EAKR	Kehittyneemmät	15,557	23,335
		Siirtymä	142,039	94,692
		Harva asutus	103,489	68,992
3	EAKR	Harva asutus	67,929	45,286
4	ESR+	Kehittyneemmät	44,949	67,423
		Siirtymä	387,873	258,582
		Harva asutus	109,238	72,825
5	ESR+	Kehittyneemmät	2,283	0,120
		Siirtymä	22,088	1,162
		Harva asutus	5,749	0,302
6	ESR+	Kehittyneemmät	4,282	0,475
		Siirtymä	25,951	2,883
7	JTF	Siirtymä	465,678	199,576
Yhteensä			1 934,890	1 224,151

Alueelliset osiot

Alueiden rahoitus muodostuu Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Etelä- ja Länsi-Suomen rahoituksesta. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätöksen 30.9.2021 mukaan Itä- ja Pohjois-Suomen osuus on 64,4 %, Etelä- ja Länsi-Suomen osuus 35,6 %.

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021, toimeenpanolaki) 20 §:n mukaan maakunnan yhteistyöryhmän tehtäviin kuuluu hyväksyä toimeenpanolain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettu EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellinen rahoitussuunnitelma ja siihen sisältyvät rahoituksen painopisteet.

Maakuntakohtaisissa rahoitussuunnitelmissa kuvataan Suomen alue- ja rakennepolitiikan varojen maakunnittainen kohdentaminen. Rahoituksen kohdentaminen kuvataan toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain seuraavaksi kahdeksi vuodeksi hallintoviranomaisen ilmoittaman maakunnittaisen kulmaluvun perusteella. Ehdotus on tarkoitettu otettavaksi huomioon varojen jakoa valmisteltaessa. Hallintoviranomaisella on oikeus poiketa alueiden ehdotuksesta ohjelman täysipainoisen toteutumisen varmistamiseksi. Lisäksi suunnitelmassa ilmoitetaan arvio kuntarahoituksesta ja muusta julkisesta rahoituksesta toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain. Rahoitussuunnitelmassa voidaan esittää myös mahdollinen varojen kohdentaminen ylimaakunnalliseen toimintaan ja ilmoittaa tähän toimintaan sovittu välittävä toimielin.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 30.9.2021 ohjelman alueellisten varojen indikaatiivisen maakuntien välisen jaon.

Valtakunnalliset teemat

Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman valtakunnallisessa toiminnassa toteutetaan ministeriöiden valitseamia valtakunnallisia, strategisia teemoja. Valtakunnallisia teemoja toteutetaan sekä EAKR:n että ESR+:n toimintalinjoilla. Hallituksen iltakoulussa 27.11.2019 sekä talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 30.9.2021 tehtyjen päätösten mukaisesti perusrahoituksesta kohdennetaan EAKR:n valtakunnallisiin teemoihin 4 % ja ESR+:n 20 %. EAKR:n rahoituksesta kohdennetaan lisäksi 2 % InvestEU:n toimenpiteisiin Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman ulkopuolella.

Valtakunnallisten teemojen välittävinä toimieliminä toimivat RR-ELY-keskukset, joille valtuudet jaetaan. Valtakunnallisten teemojen hallinnonalakohtaisista rahoitusosuuksista on sovittu ministeriöiden kesken ohjelmakauden ajaksi. EAKR:n valtakunnalliset teemat ovat ympäristöministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalojen toimenpiteitä. ESR+:n valtakunnalliset teemat ovat opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalojen toimenpiteitä.

Kestävä kaupunkikehittäminen

Kestävää kaupunkikehittämistä toteutetaan Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmassa kaupunkien ja valtion välisten innovaatioekosysteemisopimusten puitteissa. Ekosysteemisopimuksilla vahvistetaan vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentumista sekä suomalaisten toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin verkostoihin ja arvoketjuihin. Ekosysteemisopimukset ovat valtion ja yliopisto- sekä yliopistokeskuskaupunkien pitkäjänteinen, yhteinen satsaus osaamiskeskittymien vahvistamiseen.

Sopimusten sisällöt perustuvat kaupunkiseutujen paikallisiin osaamisvahvuuksiin. Innovaatiovetoista kasvua haetaan ajankohtaisten yhteiskunnallisten ja globaalien haasteiden kuten vähähiilisyyden, resurssiniukkuuden, digitalisuuden ja muiden uusien teknologioiden esiin nostamista mahdollisuuksista. Sopimusten tavoitteet ja sisällöt vastaavat hyvin asetettuja keskeisiä kansallisia innovaatio- ja kaupunkipolitiikan politiikkalinjauksia.

Sopimuksissa mukana olevat kaupungit ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä, Vaasa, Lappeenranta-Imatra, Lahti, Joensuu, Kuopio, Pori, Kajaani-Sotkamo, Kokkola, Seinäjoki, Rovaniemi ja Mikkeli.

Kaupunkikehittämisen EAKR-rahoitteisten toimenpiteiden välittävinä toimieliminä toimivat maakuntien liitot, joille valtuudet jaetaan. Rahoituksen alueellinen jakautuminen pohjautuu työ- ja elinkeinoministeriön sopimusohjeissa (24.6.2020) määriteltyihin kriteereihin ja siinä on huomioitu sopimukseen hyväksytyjen temaattisten painopistealueiden määrä ja niiden osaamisperusta sekä sopimukseen kirjattujen sopimusten sisällöt. Olennainen osa sisältöjen arviointia ovat olleet kaupunkien kanssa käydyt neuvottelut ja kaupunkien toiminnalle varaama kuntarahoituksen määrä. Vuoden 2023 alueellisessa jaossa on otettu huomioon kaupunkien kanssa neuvotteluissa alustavasti sovittu indika-

tiivinen rahoituksen taso ajanjaksolle 2021–2023 sekä niiden kaupunkien kokonaisuuden kannalta vähäiset lisäystarpeet, joiden sopimusten toteuttamisen resurssit ovat suhteessa muihin vastaavan kokoisiin kaupunkeihin olleet tähän mennessä pienet.

Kaupungeilta sopimusten toteutukseen edellytettävä kuntarahoituksen ja muun julkisen rahoituksen osuus julkisesta rahoituksesta on 40 %. Tästä osuudesta vähintään 62,5 % (eli vähintään 25% julkisesta kokonaisrahoituksesta) on kuntarahoitusta siten, että 25 % osuus täyttyy kokonaisuudessaan ekosysteemisopimusten mukaisissa hankkeissa sopimuskauden loppuun mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriön on mahdollista myöhemmissä varojen alueellista jakoa koskevissa vuosittaisissa päätöksissä tarkistaa ko. kuntarahoituksen vähimmäistasoa, perustuen toteutuneeseen kehitykseen varojen käytössä. Temaattisten vetovastuiden osalta kunta- ja muun julkisen rahoituksen osuus julkisesta rahoituksesta on vähintään 25 %.

Työ- ja elinkeinoministeriö on nimennyt 21.4.2021 (VN/15933/2020) Pirkanmaan liiton koordinoimaan kestävästä kaupunkikehittämisestä. Koordinaatiolla huolehditaan kestävästä kaupunkikehittämisestä toimeenpanon tarkoituksenmukaisesta seurannasta ja viestinnästä, yhtenäisten rahoitusperiaatteiden kehittämisestä sekä kestävästä kaupunkikehittämisestä koskevan rahoitus- ja hallinnointiosaamisen vahvistamisesta alueilla.

Em. koordinaation rinnalla organisoidaan kestävästä kaupunkikehittämisestä ja sitä toteuttavien ekosysteemisopimusten sisällöllistä toteuttamista tukeva kehittämissuunnitelma. Hankkeen tavoitteina ovat mm. a) innovaatiotoiminnan ja ekosysteemityön kehittäminen sekä asiantuntijatuki kaupungeille ja kaupunkiseuduille b) innovaatioekosysteemien kehittämiseksi muodostettavan verkoston luominen yhdessä TEM:n kanssa ja ekosysteemisopimusten toimeenpanon tukeminen sekä c) innovaatioekosysteemitöiden sisällöllisten tulosten tunnistaminen, kokoaminen ja viestiminen. Liiton tulee kuulla työ- ja elinkeinoministeriötä ja kansallista ohjausryhmää ennen kehittämissuunnitelman kilpailuttamista ja valintaa. Kestävässä kaupunkikehittämisessä mukana olevien kaupunkien tulee hyväksyä hanke.

Kehittämissuunnitelman varataan 200 000 euroa, joka osoitetaan Pirkanmaan liitolle tähän tarkoitukseen. Kestävästä kaupunkikehittämisestä toimenpiteisiin jaetaan valtuutta 12 910 000 euroa, johon sisältyy kehittämissuunnitelman osuus.

Temaattiset vetovastuut

Kestävästä kaupunkikehittämisestä kohteena olevia yliopisto- ja yliopistokeskuskaupunkeja on sopimuksista neuvoteltaessa kannustettu valitsemillaan painopistealueillaan tiiviimpään yhteistyöhön muiden kaupunkien ja niiden tki-toimijoiden kanssa. Hankkeet edistävät oppi- ja tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän välistä yhteistyötä ja luovat edellytykset vaikuttavampien yhteishankkeiden toteutukseen vahvistaen samalla osaamiskeskittymien välistä alueellista yhteistyötä ja työnjakoa.

Hakumenettelyä valmisteltaessa ja hankkeiden valinnassa liiton on kuultava työ- ja elinkeinoministeriön 18.1.2022 asettamaa kansallista ohjausryhmää. Seuraavan haun ajan kohta on suunniteltu olevan vuonna 2024, jolloin tähän tarkoitukseen osoitetaan rahoitusta seuraavan kerran.

ESR+-rahoitus kestävän kaupunkikehittämisen toimenpiteisiin

Maakuntien yhteistyöryhmät päättävät toimintaan kohdennettavasta ESR+-rahoituksesta, joka sisältyy ESR+:n alueelliseen osuuteen. ESR+-rahoitteisten toimenpiteiden välittävänä toimieliminä toimivat RR-ELY-keskukset. RR-ELY-keskukset voivat myös tukea kaupunkikehittämisen toimenpiteitä painottamalla kestävän kaupunkikehittämisen toimeenpanoa tukevia hakemuksia erityistavoitteen 4.2 haussa edellyttäen, että maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyy haun sisällön. Alueellisia rahoitussuunnitelmia on päivitettävä tarvittaessa siltä osin, miten ESR+-rahoitusta kohdennetaan kaupunkikehittämisen toimenpiteisiin.

Interreg- ja Interreg-ulkorajaohjelmat 2021–2027

Interreg-ohjelmien EU-rahoitus (EAKR) ja Suomen kansallinen vastinrahoitusosuus

Ohjelmien (8 ohjelmaa) yhteenlaskettu EU-rahoitus (EAKR) ohjelmakaudella 2021–2027 on noin 1 054 700 000 euroa. Lisäksi ohjelmarahoitus koostuu julkisesta ja yksityisestä rahoituksesta sekä ei-jäsenvaltioiden rahoituksesta. Interreg-ohjelmien EU-rahoitusta (EAKR) ei ole budjetoitu valtion talousarvioon, koska ne ovat kansainvälisiä yhteistyöohjelmia. Interreg-ohjelmien hallintoviranomaiset vastaanottavat EU-rahoituksen (EAKR) suoraan EU:n komissiosta ja myöntävät sen tuensaajille ko. ohjelma-alueella.

Suomen valtion vastinrahoitusosuuden kehys ohjelmakaudelle 2021–2027 myöntämisvaltuutena on Interreg- ja Interreg-ulkorajaohjelmissa (11 ohjelmaa) yhteensä 120 975 000 euroa, josta Interreg-ohjelmien valtion rahoitusosuuden määrä on myöntämisvaltuutena yhteensä 51 000 000 euroa.

Interreg-ohjelmien Suomen valtion vastinrahoituksen myöntämisvaltuus (51 000 000 euroa) on indikaatiivinen kehys, koska suomalaisten tuensaajien menestymistä ohjelman hankehakujen valinnoissa ei pystytä etukäteen euromääräisesti arvioimaan. Suomen EU-osuuteen suhteutettu kansallisen vastinrahoituksen määrä tarkentuu vuosittain ohjelmatyön edetessä ja siihen vaikuttaa suomalaisten tuensaajien menestyminen hankehakukierroksilla sekä muut tuensaajien tukikelpoisuuteen vaikuttavat tekijät, esim. valtioneuvoston päätöksistä johtuvat rajoitteet myönnettävän tuen määrästä.

Lapin liitto ja Uudenmaan liitto toimivat jatkossa Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen rahoittajina uudistetun alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan lainsäädännön mukaisesti. Hankerahoitus käynnistyi vuonna 2022 Euroopan komission hyväksytyä Interreg-ohjelmien ohjelmien sisällöt. Ohjelmien odotettua hitaampi käynnistyminen johtui Euroopan unionin ohjelmakauden 2021–2027 EU-säännösten valmistumisen viivästyisestä.

Vuoden 2023 varojen jako välittävälle toimielimille

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmiin vuoden 2023 EU:n ja valtion rahoitusosuuksien menot on budjetoitu talousarviossa työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkaan momentille 32.30.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin, arviomääräraha).

Momentille on budjetoitu Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelmaan käytettävän rahoituksen lisäksi InvestEU-toimenpiteisiin kohdennettava rahoitus sekä Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien rahoitus.

Alueellisessa päätäntävällässä olevien alueellisten osioiden varojen jaosta ovat maakuntien liitot laatineet yhteistyössä ELY-keskusten kanssa vuoden 2023 rahoitussuunnitelmat sekä JTF:n osalta vuoden 2022 rahoitussuunnitelmat. Maakunnille on toimitettu valtion vuoden 2023 talousarvion mukaiset kulmaluvut sekä JTF:n osalta vuoden 2022 talousarvion mukaiset kulmaluvut. Esityksissä varojen suuntaaminen kohdentuu ohjelma-asiakirjan toimintalinjoittaisiin ja erityistavoitekohtaisiin kehyksiin.

Vuoden 2023 valtuuksien jakoesitys EU:n alue- ja rakennepolitiikan tehtäviä hoitaville ELY-keskuksille ja maakuntien liitoille on sisällöllisesti maakuntien rahoitussuunnitelmaesitysten mukainen. Johtuen myöntövaltuuksien poikkeuksellisen suuresta määrästä ja tarpeesta varmistaa rahoituksen tehokas hankkeistus ja maksatusten kiertonopeus, esitetään alueellisia EAKR-varoja jaettavaksi välittävälle toimielimille tässä vaiheessa kuitenkin vain 60 prosenttia valtuuksista eli yhteensä 90 590 000 euroa. Alueellisia JTF-varoja esitetään jaettavaksi välittävälle toimielimille tässä vaiheessa myös 60 prosenttia valtuuksista eli yhteensä 94 362 000 euroa. Loppuosa valtuuksista esitetään jaettavaksi työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä hankerahoituksen edistymisen perusteella. Lähtökohtaisesti kukin alue ja viranomainen olisi vaiheistuksesta huolimatta saamassa alkuperäisen rahoitussuunnitelman mukaisen myöntövaltuusosuutensa, mutta rahoituksen riittävän kiertonopeuden ja ohjelman tuloksellisuuden varmistamiseksi alkuperäisistä suunnitelmista voitaisiin poiketa siinä tapauksessa, että rahoitusta ei jossakin saada käytettyä ja että vastaavasti lisärahoitukselle olisi jossakin muualla ilmeistä tarvetta. Tulevina vuosina poikkeamia alkuperäisestä rahoitusjakaumasta voidaan vastaavasti oikaista. JTF-rahoitusta on mahdollista jakaa vain JTF-alueille.

Alueelliset ESR+-varat esitetään jaettavaksi välittävälle toimielimille täysimääräisesti eli yhteensä 117 903 000 euroa.

Vuonna 2022 jakamatta jätetyt JTF-varat esitetään jaettavaksi välittävälle toimielimille täysimääräisesti eli yhteensä 285 038 000 euroa. Yhteensä JTF-varoja jaetaan 379 400 000 euroa. JTF-rahoituspäätöksiä tekevien viranomaisten tulee järjestää turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistamiseen liittyviä infoa sekä jakaa tietoa eri jälkikäyttömuotojen ilmasto- ja ympäristövaikutuksista.

Lisäksi vuonna 2022 jakamatta jätettyjä alueellisia EAKR-varoja esitetään jaettavaksi välittävälle toimielimille yhteensä 8 000 000 euroa käytettäväksi Itäisen Suomen valtiossihteeriöryhmän painotusten mukaisiin tarpeisiin ja ensisijaisesti ylimaakunnallisiin hankkeisiin.

Valtakunnallisten teemojen EAKR:n varat, yhteensä 10 750 000 euroa, jaetaan Etelä-Savon, Hämeen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksille hankkeiden rahoitukseen. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osuus 5 000 000 euroa ja ympäristöministeriön osuus 5 750 000 euroa. Kestävään kaupunkikehittämiseen varatut vuoden 2023 valtuudet, yhteensä 12 910 000 euroa, jaetaan välittävinä toimitelminä toimiville maakuntien liitoille.

Valtakunnallisten teemojen ESR:n varat, yhteensä 29 547 000 euroa, jaetaan välittävinä toimitelminä toimiville rakennerahasto ELY-keskuksille. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osuus on 6 247 000 euroa, opetus- ja kulttuuriministeriön osuus 11 776 000 euroa ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön osuus 11 524 000 euroa vuoden 2023 valtuuksista. ESR+:n valtakunnallisten teemojen hankkeita toteutetaan kaikkien neljän RR-ELY-keskuksen alueella.

Ruokavirasto toimii välittävänä toimitelminä aineellisen avun toimintalinjan osalta. Valtuudet jaetaan myöhemmin työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä.

Varojen käyttöä tulee suunnata EU:n alue- ja rakennepolitiikan -ohjelman erityistavoitteiden ja määriteltujen tulostavoitteiden mukaisesti.

Interreg-ohjelmien myöntämisvaltuudet, yhteensä 9 000 000 euroa, esitetään jaettavaksi Lapin- ja Uudenmaan liitojen käytettäväksi Interreg-hankkeiden kansallisen vastinrahoituksen myöntämiseen hankkeille.

Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen, kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnista ja hallinnollisten tarkastusten tekemisestä aiheutuvien kulujen ja henkilöstön palkkaamiseen.

Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen jakoesitys:

Lapin liitto	6 000 000
Uudenmaan liitto	3 000 000
Yhteensä	9 000 000

Nyt tehtävällä päätöksellä jaetaan kokonaisuudessaan Interreg-ohjelmiin vuoden 2023 talousarvion 32.30.64 momentille budjetoitu myöntämisvaltuus.

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää erikseen Interreg-ohjelmien teknisen avun myöntämisestä ohjelmien hallintoviranomaisille.

Interreg-ulkorajaohjelmien toimenpiteisiin budjetoitu valtion vastinrahoitus, yhteensä 15 106 000 euroa jätetään jakamatta. Vastinrahoitus on ehdotettu siirrettäväksi talousarvion momentille 32.30.40 Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa.

Erikseen jaettavat valtuudet

Nyt tehtävällä päätöksellä jää jakamatta yhteensä 166 884 000 euroa vuoden 2023 talousarvion 32.30.64 momentilla budjetoituista myöntämisvaltuuksista. Jakamatta jää

aineelliseen apuun tarkoitetut valtuudet 5 815 000 euroa, teknisen tuen valtuudet 20 536 000 euroa, Interreg-ulkorajaohjelmien valtuudet 15 106 000 euroa sekä EAKR-toimenpiteisiin tarkoitetut valtuudet 60 393 000 euroa, JTF-toimenpiteisiin tarkoitetut valtuudet 62 908 000 euroa ja ESR+-toimenpiteisiin tarkoitetut valtuudet 2 126 000 euroa. EAKR-, JTF- ja ESR+-toimenpiteisiin jakamatta jätettävät valtuudet jaetaan työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä hankerahoituksen edistymisen perusteella.

Valtioneuvosto on päättänyt teknisen tuen perusjaosta 31.3.2022.

Valtioneuvosto valtuuttaa työ- ja elinkeinoministeriön jakamaan jakamatta jäävistä valtuuksista aineellisen avun ja teknisen tuen myöntämisvaltuudet erikseen työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä. Lisäksi valtioneuvosto valtuuttaa työ- ja elinkeinoministeriön jakamaan EAKR-, JTF ja ESR+-toimenpiteisiin jakamatta jätettävät valtuudet hankerahoituksen edistymisen perusteella.

Momentin 32.30.64 vuoden 2023 myöntämisvaltuuksien jakoesitys

Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelma	EU + valtio milj. €
Alueellinen rahoitus	
EAKR RR-ELY-keskuksille ja maakuntien liitoille, 60 % 2023 valtuudesta	98 590 000
* josta itäisen Suomen osuus, vuoden 2022 valtuus	8 000 000
ESR+ RR-ELY-keskuksille	117 903 000
JTF RR-ELY-keskuksille ja maakuntien liitoille, 60 % 2023 valtuudesta	94 362 000
JTF RR-ELY-keskuksille ja maakuntien liitoille, vuoden 2022 valtuus	285 038 000
<i>Alueellinen osio yhteensä</i>	<i>595 893 000</i>
Kestävä kaupunkikehittäminen, EAKR maakuntien liitoille	12 910 000
Valtakunnalliset teemat	
EAKR	10 750 000
ESR+	29 547 000
<i>Valtakunnalliset teemat yhteensä</i>	<i>40 297 000</i>
Muut ohjelmat	
Interreg-ohjelmat	9 000 000
Jaetaan nyt yhteensä TA 2023 valtuuksista	365 062 000
Jaetaan nyt yhteensä TA 2022 valtuuksista	293 038 000
Jaetaan nyt yhteensä	658 100 000
Jätetään jakamatta TA 2023 valtuuksista	
Aineellinen apu ESR+	5 815 000
Tekninen tuki	20 536 000
EAKR-toimenpiteet	60 393 000
JTF-toimenpiteet	62 908 000
ESR+-toimenpiteet	2 126 000
Interreg-ulkorajaohjelmat	15 106 000
YHTEENSÄ jakamatta jää	166 884 000
TA 2023 momentti 32.30.64, budjetoitu yhteensä	531 946 000

LIITE 1

Alueellinen rahoitus yhteensä

Myöntämisvaltuudet maakunnittain/RR-ELY-keskuksittain, miljoonaa euroa

	ELY-keskukset				Maakuntien liitot	
	ESR	EAKR ELY Y&L	EAKR-yritystuet	JTF	EAKR	JTF
Etelä-Savo	10,573	1,092	4,367	15,292	2,340	12,309
Pohjois-Karjala	8,542	1,029	5,243	20,118	2,669	15,489
Pohjois-Savo	10,014	1,453	6,331	31,026	4,533	21,560
<i>Etelä-Savon RR-ELY yht.</i>	<i>29,129</i>	<i>3,574</i>	<i>15,941</i>	<i>66,436</i>		
Etelä-Karjala	2,509	0,073	0,499	10,166	0,892	6,232
Kanta-Häme	3,124	0,310	0,733	-	1,284	-
Kymenlaakso	5,289	-	0,432	8,373	1,086	12,559
Päijät-Häme	5,364	0,235	0,992	-	1,227	-
Uusimaa	10,668	-	2,367	-	3,202	-
<i>Hämeen RR-ELY yht.</i>	<i>26,954</i>	<i>0,618</i>	<i>5,023</i>	<i>18,539</i>		
Varsinais-Suomi	7,454	-	1,097	-	1,097	-
Etelä-Pohjanmaa	2,935	-	2,222	17,872	2,251	8,296
Keski-Suomi	5,080	-	1,548	15,126	1,398	15,127
Pirkanmaa	7,617	-	1,019	1,922	1,019	0,824
Pohjanmaa	2,254	-	0,735	8,486	0,591	3,636
Satakunta	3,844	-	1,373	8,567	1,376	8,567
Keski-Pohjanmaa	2,691	-	1,336	7,291	1,259	5,242
<i>Keski-Suomen RR-ELY yht.</i>	<i>31,875</i>	<i>-</i>	<i>9,330</i>	<i>59,264</i>		
Pohjois-Pohjanmaa	15,167	1,046	5,715	45,220	5,557	31,256
Lappi	8,149	1,793	5,828	27,093	5,081	12,450
Kainuu	6,629	0,153	2,749	4,738	1,955	4,563
<i>Pohjois-Pohjanmaan RR-ELY yht.</i>	<i>29,945</i>	<i>2,992</i>	<i>14,292</i>	<i>77,051</i>		
Maakunnat yht.	117,903	7,184	44,586	221,290	38,817	158,110

JTF-myöntämisvaltuudet maakunnittain/RR-ELY-keskuksittain, miljoonaa euroa (EU+valtio)

	ELY-keskukset; JTF:n eri tyyppiset toimet			Maakuntien liitot
	ESR	ELY Y&L	EAKR-yritystuet	EAKR
Etelä-Savo	2,760	2,506	10,026	12,309
Pohjois-Karjala	3,561	4,166	12,392	15,489
Pohjois-Savo	5,259	4,249	21,518	21,560
<i>Etelä-Savon RR-ELY yht.</i>	<i>11,580</i>	<i>10,921</i>	<i>43,936</i>	
Etelä-Karjala	2,459	-	7,707	6,232
Kanta-Häme	-	-	-	-
Kymenlaakso	2,791	-	5,582	12,559
Päijät-Häme	-	-	-	-
Uusimaa	-	-	-	-
<i>Hämeen RR-ELY yht.</i>	<i>5,250</i>	<i>-</i>	<i>13,289</i>	
Varsinais-Suomi	-	-	-	-
Etelä-Pohjanmaa	3,606	6,676	7,590	8,296
Keski-Suomi	1,513	3,025	10,588	15,127
Pirkanmaa	-	0,412	1,511	0,824
Pohjanmaa	0,606	0,606	7,273	3,636
Satakunta	2,142	2,142	4,282	8,567
Keski-Pohjanmaa	1,253	1,002	5,035	5,242
<i>Keski-Suomen RR-ELY yht.</i>	<i>9,120</i>	<i>13,863</i>	<i>36,279</i>	
Pohjois-Pohjanmaa	10,640	3,800	30,780	31,256
Lappi	5,977	1,992	19,124	12,450
Kainuu	1,185	1,185	2,369	4,563
<i>Pohjois-Pohjanmaan RR-ELY yht.</i>	<i>17,802</i>	<i>6,977</i>	<i>52,273</i>	
Maakunnat yht.	43,752	31,761	145,777	158,110

Kestävä kaupunkikehittäminen**LIITE 2****Myöntämisvaltuudet ekosysteemisopimuksittain, miljoonaa euroa**

Välittävä toimielin	Kaupunki/kaupunkiseutu	EAKR+valtio
Etelä-Karjalan liitto	Lappeenranta ja Imatra	0,750
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	0,300
Etelä-Savon maakuntaliitto	Mikkeli	0,170
Kainuun liitto	Kajaani ja Sotkamo	0,370
Keski-Pohjanmaan liitto	Kokkola	0,340
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	1,350
Lapin liitto	Rovaniemi	0,160
Pirkanmaan liitto	Tampere	1,000
Pohjanmaan liitto	Vaasa	0,900
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Joensuu	1,000
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	1,000
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	0,450
Satakuntaliitto	Pori	0,450
Uudenmaan liitto	Turku	1,000
Uudenmaan liitto	Lahti	0,800
Uudenmaan liitto	Helsinki, Espoo, Vantaa	2,670
Yhteensä		12,710
Pirkanmaan liitto	Kehittämishanke	0,200

Itäinen Suomi**LIITE 3****Myöntämisvaltuudet Itäisen Suomen valtiosihteeriöryhmän painotusten mukaisiin tarpeisiin, miljoonaa euroa**

Välittävä toimielin	EAKR+valtio
Hämeen ELY-keskus (Etelä-Karjalan osuus)	0,600
Etelä-Karjalan liitto	1,200
Etelä-Savon maakuntaliitto	1,100
Kainuun liitto	1,200
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	1,000
Pohjois-Savon liitto	1,400
Uudenmaan liitto (Kymenlaakson osuus)	1,500
Yhteensä	8,000